

Izbaja vsak torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 10 K, polletno 5 K in četrtletno 2-50 K. Prodajajo v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

GORICA

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Anton Bavčar.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. L. Lukežič).

Božič.

Na pragu velikega praznika stojimo krščanski narodi. V malo dneh bomo obhajali slovesno 1908. obletnico, ko se je porodil naš Odrašenik, sin Boga Očeta. Krščanski narodi imamo dovolj vzroka, da kolikor mogoče slovesno obhajamo ta za krščansko ljudstvo znamenit in velik praznik. V temi nevere, v zmotah so tavalni narodi pred prihodom Odrašenikovim. Od časa pa, ko je Odrašenik začel ljudstva učiti spoznavati Onega, ki vlada vesoljni svet, ki daje solncu moč gorkote in svetlobe, ki daje zemlji moč, da rodi za človeški rod potrebno hrano, od tega časa dalje se je v srca ljudstva vcepil oni duh, kateremu pravimo prosveta, omika. Da, omike je prinesel na svet s seboj naš Odrašenik z dnevom, ko ga je Njegova Mati v betlehenskem hlevu povila, in ta kal prosvete se je bliskoma jel širiti med narode sveta.

Ali smemo imenovati nauke, katere je začel učiti Kristus med narodi, kal prosvete in omike? Po vsi pravici! Narodi pred prihodom Odrašenikovim sploh niso hrepeneli po tem, kar je Odrašenik jel učiti. »Spoznaj Boga Očeta, ki te je ustvaril, da je On edini Tvoj Gospod. Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe. Varuj se hudega, delaj dobro. Kar je krivičnega, vrni« itd. Tako je učil Odrašenik. Ali niso ti nauki pravi, resnični? Ali ne pride človek le po teh naukih do onih ciljev, s katerimi se človeški razum spopolni, zbistri in hrepeni po vedno višji vеди in prosveti? Največji učenjaki, kar jih zgodovina pozna, so prišli do take visoke izobrazbe edino le po naukih Onega, ki pravi: »Daj Bogu, kar je božjega«.

Naj le govorijo in trdijo nasprotniki krščanstva, da je katoliška cerkev s svojimi nauki nazadnjaška, zastarela, da hoče ljudstva držati v sužnjosti neumnosti, a zgodovina udarja hudo po takih naukih. Kristus je prišel na svet, da svet izobrazí, da mu vžge luč vere, vede in prosvete. Kdor se ravna po naukih Onega, ki je za nas prišel na svet, ne zgreši, ne pade, ne pride v zagate, iz katerih se rodi samo gorje, marveč se bo vedno više dvigal v vеди, prosveti in izobrazbi. Mari je to izobrazba in prosveta, ko vidimo dandanes sadove naukov bogotajstva in nevere? Mari je prosveta in izobrazba to, da današnja mladina (ne vsa) se ne spominja Boga, ampak tava kakor neumna žival tje v en dan, samo da ustreže svojim strastem, poželjivosti in pohotnosti? Kak konec napravijo navadno taki prosvitljenci, ki so polni novodobnih svobodomiselnih naukov? Največ jih vidimo po zaporih in jetnišnicah, bolnišnicah, norišnicah itd. Ko pridejo na vrhunec svobodomiselne izobrazbe vsi izprijeni, pa revolver v roko in kroglo v srce. K takim ciljem peljejo nauki svobodomiseljcev, bogotajcev.

Ali je to prava omika, prosveta, izobrazba? Ne, to je divjaška, živinska prosveta!

Kristus je s seboj prinesel pravo omiko s svojimi nauki, ki so res pravi kristal za življenje poštenega človeka, ki hoče mirno živeti in pošteno korakati do vedno višje omike in prosvete.

Ko se bo človeštvo teh naukov navzelo in spoznalo, da so edino pravi, tedaj ne bo na svetu tolikega gorja, bede, trpljenja, sovražstva in preganjanja, kajti narode bodo spoznali nauk Gospodov: Ljubite se med seboj!

O da bi prišel res čas, ko bodo vsi narodi spoznali edino pravo resnico ter klicali:

Šolske razmere na koprskem učiteljišču.

Koperski slovenski učiteljiščniki, prisiljeni radi strašansko slabih in nevprijočih zdravstvenih obzirov, zahtevajo, da vlada nemudoma reši to lepo stvar. Res lepe razmere vladajo tu!

Vsako leto je bilo mnogo absenc (zamud) v šoli. Letos pa so se še v hujši meri pojavile. Dijaki so brez pomoči. Bolezni, posebno revmatizem je na dnevnem redu, da ne govorimo o drugih boleznih. Mnogo dijakov bi rado iskalo z dravniške pomoči, a so brez sredstev, in tako jim bolezen zaide, in jih mnogo v poznejšem življenju konča, ko bi lahko svojim starišem in narodu mnogo pomagali.

Slovenska javnost ni s tem nič na jasnem, kajti preoddaljeni smo od sveta. Ako sploh kateremu kaj povemo, dobimo sledeči odgovor, da nas ne bo še tako kmalu konca. Ali to ni tako, kajti gole številke jasno pričajo o žalostnem zdravstvenem stanju. Slovenska javnost, in drugi organi, ki so v to poklicani, da bi storili enkrat konec tej žalostni komediji, ne morajo sedaj ugovarjati upravičenim, vitalnim zahtevam, kajti tu je črno na bellem:

I. letošnji tečaj: Eden slučaj čeljustne oteklina, združene z mrzlico; drugi slučaj: Legar; tretji slučaj: pljučni katar.

II. letošnji, oziroma I. lanski tečaj: štiri slučaj: revmatizma; štiri slučaj: trganja v zobeh; trije slučaj: brohijalnega katarja; dva slučaj: prsnega katarja; po eden slučaj: pljučnega katarja in oslabljenja vida.

III. letošnji, oziroma II. lanski tečaj: Dva slučaj: pljučnega katarja; šest slučajev: revmatizma; slučaj: trganja v hrbtu; popolnega revmatizma; dva slučaj: otekanja drgalk; slučaj bolezni »kanis«.

IV. tečaj: Pet slučajev: revmatizma; več slučajev katarja in dva slučaj: pljučnice.

Natančneje objavimo statistiko prihodnjic.

Vprašamo gospo vlado, ali smo zato tu na svetu, da poginjamo v teh vlažnih, gnjilih in plesnjevih prostorih, o katerih se je izrazil neki kavalirski stotnik: »Da hinein steck' ich nicht einmal meine Pferde!« (Tu notri ne vtaknem niti svojih konj!)

Ali ste slišali? Vlada še niti svojih konj bi ne vtaknila v take prostore, nas pa drži, da umiramo in hramo telesno in duševno. O srečno XX. stoletje v naši moderni Avstriji! Žalostni in umirajoči, a še ne umrli (!) pozivljamo slovensko javnost, slov. kmeta, slov. delavca, slov. inteligenco, pozivljamo slovenske poslanke, da se nemudoma, takoj zavamejo za nas in vprašajo vlado, kaj misli s slovenskim učiteljiščem v Kopru. Ali misli, da si na ta način vzgoji dobre državljane itd. Ne mislimo se baviti s politikom, ker to ni naša stvar, gleda pa naj, kaj dela.

Slovenski učiteljiščniki.

Gradeško vprašanje.

Nekam čudno se je zamotalo vprašanje.

niso odpovedali svoji časti, ti generali brez armade so z relativno večino izvolili dr. Meizlika ter ga predložili knez nadškofjskemu ordinarijatu kot prihodnjega župnika. Pa glej smolo! Ne glede na to, ali je sodbanje starašinstvo še sklepčno, ne glede na to, ali bi bila tudi za slučaj, da je sklepčno, ta izvolitev veljavna vsled načina, kakor se je v resnici izvršila — o vsem tem bi se dalo namreč izkolikor toliko uteljemjenih razlogov dvomiti, glede na to, pravimo, predložilo je županstvo svojega izvoljenega kandidata, dr. Meizlika, prepoznano knez nadškofa, ki ima po cerkvenem pravu v takem slučaju sam pravico izbrati med vrednimi prostelji, kogar smatra on po svoji vesti za najsposobnejšega. A nadškof je dal, tako beremo po vseh listih, prednost don Tognonu pred Meizlikom, kar je tudi povedal gradeškemu odposlancem prišedšim k njemu s prošnjo, naj hitro preskrbi imenovanje dr. Meizlika za župnika. — Lahko si mislimo, s kako dočigimi obrazy so čnli ti to novico Faiduttijevci, ki so bili zmage že čisto gotovi. Dr. Meizlik je že s svojimi prijatelji iz Gradeža slavil svoje imenovanje z imenitno »pogrneno«, katere ne pozabijo udeleženci vse svoje žive dni. Zdaj pa ta nepričakovana strela z jasnega!

Kaj bi bilo tukaj storiti, kje v takih škripljivih pomoč iskati in najti? Faidutti in njegovi privrženci morajo vsekakor protestirati najprej pri goriškem nadškofu, potem pa višje pri cerkveni in posvetni oblasti, pri papežu in cesarju, da se odvrne strašna sramota in prikrijejo vsaj bolj vidni nasledki usodne klofute, ki jo je njih stranka dobila, ter da ne bo njih poprejšnje prizadevanje zastoj.

A radi česa naj protestirajo? Saj nista bila menda papež in cesar dolžna za to skrbeti, da bi starašinstvo za časa prezentiralo dr. Meizlika, ka-li? Edino bi se dalo ugovarjati, da goriški knez nadškof ni v naši zadevi pravilno postopal. Dobro, naj velja pa to. Z nekoliko lažmi, zavijanji resnice se lahko vse dokáže in dva doktorja skupaj ne prideta tako z lepa v zadrego z dokazi. Recimo torej pred vsem, dasi ni res: sam nadškof je izpodbujal in prisilil dr. Meizlika, da je prosil za gradeško župnijo, zagotovivši mu dovoljen uspeh, v kolikor je to od njega odvisno. To vest so namreč zares že poprej razširjali v Gradežu, da bi s tem vplivali na sebi ugodno izvolitev. Drugič bi moral tudi nadškof sam izbrati prvega iz svojega predloga kot po njegovem mnenju najvrednejšega, a ta je bil dr. Meizlik, dasi ni zopet nadškof v svojem predlogu dal v resnicinobenemu izmed dveh prosivcev prednosti, ampak je prepustil vso stvar popolnoma prosti volji patronovi, a Meizlik je bil res le slučajno prvi po alfabetu. Naj se pa pes obesi, imamo po teh ovinkih vender že, kar je bilo treba dokazati. Vrh tega bi se lahko tudi po strani namignilo, da je moral biti občinski tajnik pač od koga podkupljen, ko ni hotel za časa odposlati starašinstvenega sklepa o izvolitvi goriškemu ordinarijatu in tako povzročil vso nesrečo. »Eco« kajpada ne sme prinesiti takih rečij, a objavijo se po ceni v »Gazzettinu« in njegov nepristranski glas bodemo kasneje porabili še kot dokaz, da tudi

z lahka dosegli: nadškof bo preklical gotovo svojo prvotno besedo in imenoval dr. Meizlika župnikom.

So-li res Faiduttijevci tako naivni, da mislijo prodreti na tak način s svojim kandidatom, ali pa morebiti imajo nadškofa za toli priprostega moža, da bi se jim usedel na te preočite limanice? S tako piškavimi razlogi, ki šepajo na vseh nogah, kolikor jih imajo, ne pričajo pametnega človeka, nego se še bolj pred svetom osmešijo. Smilijo se nam res ti ubogi ljudje, a pomagati jim ni lahko v njih žalostnem položaju. Mi bi svetovali drugo pot, ki bi jih morda privedla prej do njih cilja, če je to še sploh v sedanjih razmerah mogoče. Kaj pravite, ako bi se zgoraj omenjena »pogrnena« nekoliko zasukala? Zdej živimo v jubilejih in mojstrom v pretvarjanju ne bode posebno težko, stvar malce obrniti, da se izpremeni v jubilejni obed. Dr. Faidutti bi potem lahko poudarjal te zasluge Meizlikove za cesarja in papeža, da bi naposled utegnila posvetna in cerkvena oblast vsaj nekaj pritisniti na dotični odlok goriškega nadškofa, in, če bi že to nikakor ne šlo ter če že mora biti don Tognon župnik v Gradežu, bi dr. Faidutti na tej podlagi vsekakor brez nobene težave izposloval kako višje odlikovanje dr. Meizlika. Sicer bode moral ta ubožec — dandanašnji svet je že tak — poleg škode pri ljudeh trpeti še sramoto. To bi bil po našem mnenju še najboljši konec cele komedije, ki bi zadovoljil vse prizadete; don Tognon župnik v Gradežu, a dr. Meizlik odlikovan in župnik v Pertevlju.

Zmedenost in neresničnost.

»Naš Glas« je prinesel »dopis z dežele«, ki je tako poln brezmiselnosti, nejasnosti in protislovij, da ne moremo drugače, kakor da vsaj na nekatera mesta reagirati.

Dopisnik piše: »Močno je, da vlada ne razpusti dež. zbora, vsled česar bi naša dežela neizrečeno trpela«. On se torej boji, da ne pride do razpusta dež. zbora in hoče bralcu sugerirati to svojo bojazen, katero motivira z dodatnim stavkom: »Ako pomislimo na vse nezakonitosti (??), ki se gode z vednostjo vlade, ne bode se nam čuditi, ako doživimo tudi to«, namreč — dostavljamo mi — da ne bo razpuščen dež. zbor. Takoj nato pa piše »Glasov« dopisnik: »Usoda dež. zbora je bila zapечатena že pred otvritvijo«... in nekaj vratic nižje dodaja: »Vsekako stojimo pred volitvami«. — Kaka krasna logika! Mož trepeta, da ne razpusti vlada deželnega zbora in skuša ta svoj strah tudi utemeljiti z obnašanjem vlade nasproti nekim »nezakonitostim«, katere išče on (najbrže sanjaje) menda v dež. hiši; pa v hipu ga prvi strah mine, pred sabo zagleda nove volitve, nato ga pa kar zona popade, ker — tako vzdihuje — »volitve so silno draga igra«. Kosmata kapa! ta pa zra več kot hruške peči«.

Dalje piše: »Obstrucija in razpust (dež. zbora) sta bila sklenjena že pred otvritvijo v tisti stranki, ki je morala sedaj zastaviti ves svoj vpliv, da je preprečila razpust in razpis novih volitev,

ter dobijo nova sredstva za beganje ljudstva. — To je zopet taka kolobacija, da jo je gotovo malokateri „agrarec“ razumel; pač pa se je morala marsikomu zazdelo, da so najbrže ti „fardamani klerikalci“ zopet katero „našpili“ — seveda s pomočjo vlade. No, če je „agrarni“ „mirivec“ to kolobacijo napisal namenoma v tako svrhu, potem si lahko mislimo, kak blagoslov prinese deželi „mirovna“ misija „agrarna“! Tista stranka, kateri podtika „agrarni“ dopisnik sklepanje obstrukcije in razpusta dež. zbora, je — kajpada — naša ljudska stranka. Ta sklep je seveda vodstvo naše stranke telegrafično sporočilo „agrarnemu“ dopisniku na deželo! Pa pustimo šalo! Sklepanje o usodi dež. zbora se je res vršilo pred njega otvoritvijo, a ne v naši ljudski stranki, ampak v slov. liberalno-agrarni in v laški klerikalni; to sklepanje je bilo sklepanje zveze med tema strankama. Prvi vidni znak te zveze pa je bilo glasovanje v zbornici. Takrat je še le zvedela za gotovo delegacija naše ljud. stranke, pri čem da je. Torej „sklepanje ljud. stranke pred otvoritvijo“ je kukavičje jajce, katero je izlegel dopisnik „Našega Glasu“! Naša ljudska stranka ni o obstrukciji nič sklepala, ker ni imela pred otvoritvijo dež. zbora za to povoda, in če bi ga bila tudi imela, bi ne bila mogla o obstrukciji nič sklepati, ker je bila zato kot najmanjša stranka numerično prešibka. Da so tudi naši poslanci posegli v obstrukcijo, je bil učinek momenta. Pridružili so se laškim obstrukcionistom, kakor se mora pridružiti vsakdo onemu (tudi nasprotniku), na katerega se zvršuje smrtonosni napad od ene in iste strani. Ti smrtonosni napadalci so pa bili „Slov. klub“ in laški klerikalci. Naši delegaciji, ki je (to kažejo minole volitve) edino le kmečka zastopnica, odtežati v odboru edino mesto kmečkih volilcev, se pravi: zadržati naši stranki vrh okoli vratu. Temu so se morali naši poslanci upirati s prsti in nohti. K obstrukciji so jih torej prisilili slov. liberalci, ki so se za hrbtom zvezali (in to zvezo sami priznavajo!) z laškimi klerikalci, nevarnimi ravno tako in toliko naši narodni ekzistenci kakor liberalni Lah. (Glej ultralahaonski govor Bugatta, gor. kler. laškega poslanca v drž. zboru in Faiduttijevo rogoviljenje proti premeščenju slov. učiteljskega iz Kopra v Gorico!) Brez obstrukcije bi bili slov. liberalci prodali dosežanje mnogodobno slov. kmečko odborniško mesto Lahom, zagotovili Slovincem le eno odborniško mesto in spravili v negotovost drugo. Te nevarne igre slov. liberalcev ni mogla naša delegacija pripustiti že z zgolj slovenskega stališča. Pribijemo golo dejstvo: Slov. liberalci so hoteli dosežanje slov. odborniško mesto vzeti naši slov. stranki ter je izročiti Lahom. Tako se zvršuje slov. rodoljubje!

Da bi bili naši poslanci zastavili pri vladi po obstrukciji ves svoj vpliv, da bi bili prepričani razpust dež. zbora, se je menda dopisniku „Našega Glasu“ sanjalo. Če ima vlada sploh kak obzir za razpust dež. zbora, sega ta kam drugam: v zvezo Gabršček-Faidutti, enemu ali več poslancev iz te zveze bi utegnilo se prigraditi kaj človeškega, ako bi z razpustom zbora prenehalo varstvo imunitete. Nepravilnosti — da ne rečemo ostrejšega izraza — ki so povzročile, da je prišel prof. Berbuč o ožjo volitev, so vladnim krogom jako neljubi dogodki, in njih posledice so, ki zabranjujejo razpust zbora, ne pa naša stranka. G. dopisnik v „Našem glasu“ je še novinec v deželi, da ne ve, da so simpatije vladnih krogov pri njegovi stranki, kar so eminentno dokazale volitve v kmečkih občinah v goriški okolici. Sicer se pa pri tej priliki revež zopet lopne po zobeh: jezi se nad podtaknim vplivom, da se zbor ne razpusti, nižje doli pa razkazuje, kake velikanske žrtve bi zahtevale nove volitve od ljudstva. To logiko naj pes razume!

„Glasovega“ dopisnika, češ, da so volitve blaginji ljudstva velika nesreča, je v naših očeh le grda hinavščina. Če že hoče brenkati po tej strani, naj bo pravičen in naj se najprej po ožji volitvi za prof. Berbuča! Ta, ta je bila brezpotrebna, ker je naš kandidat že v prvi volitvi popolnoma zmagal. Zarad te nepostavne ožje volitve naj odpre g. dopisnik vrata v Gabršček-Faiduttijevo „zvezo“ ter naj pošteno zlasa tistega ali tiste, ki so z nepostavnim ravnanjem zakrivali grdi zločin ožje volitve nad ljudstvom, in sicer v času, ko je bila ljudska razburjenost na vrhuncu. Od g. dopisnika pričakujemo, da nam prihodnjič v „Glasu“ napiše jeremijado o tej ožji volitvi.

Za morebitni razpust dež. zbora dela g. dopisnik odgovorno obstrukcijo in za obstrukcijo našo stranko. Zgrešen naslov, gospodine. Obstrukcijo so vprizorili laški liberalci, ker so se videli naenkrat v manjšini. Naši so se jim le pridružili, ker so videli pred seboj iste sovražnike. Lib. Lahi bi bili brez naših poslancev dosegli prav isto, kar so. Da bi pa bili laški liberalci obstruirali zaradi enega Gabrščeka, je pač le izmišljotina dopisnikova. Naj vzame nanjo patent!

Slednjič se je podvrzel g. dopisnik hudi računski operaciji. Računal je na dolgo in široko in izračunal, da bi nove volitve v slov. delu dežele stale nad 300.000 K brez stroškov vlade in dežele. In na to vsklikne: „Vse to hoče imeti S. L. S. samo, da zabrani enemu človeku, da ne bi dobil za svoje delo v šestih letih 24.000 kron“. Rekli smo že, da si naša stranka ne prisvaja zaslug za uspeh obstrukcije. Pridružila se je pa obstrukciji ravno zaradi enega človeka (Gabrščeka) reprezentanta goriških liberalcev, to pa zopet ni nje zasluga, ampak gospode „agrarcov“. Oai so se udali absolutizmu tega človeka, da je mogel celi naši stranki postaviti v nasprotje — svojo pohlepnost. Oai je vedel, da si je eno (gotovo) odborniško mesto zavaroval dr. Franko, in da njemu drugo pripade, če se naša stranka izrine iz odbora.

Da bi pa ne mogli naši poslanci za interese svojih volivcev skrbeti, ko bi ne imeli v deželnem odboru nobenega zastopnika, je priznal sam dr. Franko, ko je pisal v „Našem glasu“: Boj za deželni odbor je boj za deželno upravo. Ves deželni zbor ni piškavega oreha vreden, če nimaš besede v deželnem odboru. Tam je ključ za gospodarsko delo in za uspehe, katere narod pričakuje. Tu ni bil torej boj ene stranke proti drugi, ampak boj enega koristolovca proti celi stranki. Tu ni bilo drugega treba, nego da bi se bili „agrarci“ osrčili do izjave: Stoj! mi ne moremo za tvoj žep žrtvovati miru v deželi. — Ali „agrarci“ so slepo uklonili tilnik pod peto tega „generala“ brez armade, in boj vihra po volji in zaslugi „agrarcov“ dalje, in vse to — da obrnemo kopje „Glasovega“ dopisnika — sarad enega človeka!

Razpor med dr. Tumo in Andr. Gabrščekom.

(Dalje.)

3. Dr. Tuma in volitev v državni zbor l. 1901.

Dr. Tuma pripoveduje: „Za splošno volitev se je izdal sklep (?), da jaz (dr. T.) prevzamem kandidaturo v splošni kuriji, g. Oskar Gabršček pa v kmečki kuriji in da mi odstopi on svoje mesto za slučaj, da v splošni kuriji ne bom izvoljen. Vsled intrig od strani g. Andreja Gabrščeka je g. Oskar Gabršček pojedel svojo besedo ter vzdržal kandidaturo v kmetski kuriji.“

Tu se nam je pokazal dr. Tuma v prav žalostni luči: kolikor besed, toliko pljusak resnici v obraz! Kličem pred vso javnostjo za priče vse može, ki so sodelovali, in izjavljam:

Ni res, da se je izdal sklep, da g. Oskar Gabršček odstopi svoje mesto dr. Tumi, ako ta ne bo izvoljen v splošni kuriji. Tuma je bil v tistem času v

G. bi tudi ne bil nidar sprejel kandidature pod takim pogojem! Zato protestujem brez skrbi v imenu g. O. G. proti predrzemu obrekovanju, da je on pojedel svojo besedo! Izjavljam tu javno, da plačam tu javno, da plačam skladu socijalne demokracije 1000 K, ako dr. T. dokaže svojo trditev. Na noge, sodrug dr. T., priborite si teh 1000 K!

To pravico, katero si je izmislil dr. T. sam, je pripovedoval že neštetokrat, bila mu je tudi razpršena v prazen nič, ali dr. T. je in ostane nepoboljšljiv grešnik.

Nasprotno je resnica, za kar kličem za pričo g. O. G. samega in tista dva gospoda, ki sta bila navzoča, ko se je konečno rešilo to vprašanje. Ko je propadel dr. T. v splošni kuriji, ker je dobil dr. Gregorčič 22 farlanskih glasov, se je bila izrazila zvečer pri Jelenu želja, naj bi odstopil g. O. G. kandidaturo dr. Tumi. Jaz sem se udal tej želji in sprejel celo nalogo, da posredujem pri prijatelju O. G. To sem tudi storil, pisal mu obširno pismo in priporočal, naj bi on odstopil vse svoje moči za izvolitev dr. Tume. — Ker sem videl, kako hrepeni dr. T. po državnem poslanstvu, sem ostal pri posredovanju v označenem smislu celo potem, ko sem izračunal na podlagi došlih poročil iz cele dežele o izgubah že pridobljenih volilnih mož, da — dr. Tuma gotovo propade.

Gosp. O. G. ni takoj odgovoril na moje pismo. Dva dni pozneje smo imeli o tem vprašanju razgovor v Tumovi pisarni; štiri može smo bili tam — in sredi prave mučne razprave je došla od gosp. O. G. lakonična brzokljavka: „Naj ostane, kakor razglašeno, sicer ne garantiram za uspeh!“

Ja ostalo je! O. G. je bil izvoljen le s — 3 glasovi večine; dva glasova so nam klerikalci odjedli, jeden je ostal doma, ker so ga klerikalci za to ujeli, jeden volilni mož je ležal v bolnišnici v Čedadu, jeden pa je imel isti dan pogreb svoje žene v Trstu: G. Oskar Gabršček je bil izvoljen le s 3 glasovi, ki so bil edini zanj — ne pa za dr. Tumo. Pokazalo se je, da bi bil dr. T. propadel z manjšino 1—10 glasov. Gospod Oskar Gabršček je rešil stranki mandat, dočim bi ga bil dr. Tuma zapravil.

V ožgled temu dejstvu sem si jaz celo očitil prevelike obzirnosti napram tistemu groznemu apetitu dr. T. po državnozbornem poslanstvu, ker sem zanj posredoval pri g. O. G. — in hvaležen sem bil veliki previdnosti prijatelja Oskarja.

Zdaj pa pride dr. T. in brezobrazno dolži mene intrig, — g. O. G. da je pojedel svojo besedo, ki je nikdar ni dal, — izvrševalnemu odboru pa podtika sklep, ki ga nikdar ni bilo! — Kako naj se označi tako ravnanje, da dobi pravo ime, to naj razsodijo čitatelji!

(Prihodnjič dalje.)

Dopisi.

Iz Ajševice. — V „Soči“ z dne 12. t. m. si je ohladila neka „napredna“ duša iz Ajševice svojo jezo.

Z ne baš kratkim jezikom je dajala duška svojemu velikemu ogorčenju, ki se je pojavilo vsled zavesti, da so gotovi elementi privedli ne še leto obstoječe liberalno društvo na rob propada.

Res žalostna usoda mora zadeti društvo, iz katerega izstopi naenkrat 16 krepkih mladeničev, ki tvorijo diko, ponos in jedro društva. Z izstopom tolikih krepkih moči izgubi društvo življenske pogoje, dobi smrtni udarec in mora poginiti. Tako jetično društvo nosi na čelu pečat smrti in utegne sicer še nekaj časa životariti, a konečno obleži pozabljeno za plotom.

Gospodu dopisniku povemo naravnost v brk, jasno in glasno, da je ravnal zelo netaktno, ker je spravil zadevo v javnost. Razkritja, ki se utegnajo iz tega izcimiti, bodo gotovo kompromitirale narodno-napredno stranko in njen organ Zvezo narodnih društev.

štvo, naj ne stika dopisnik v prevelikih daljavah.

Čemu slika izstop 16 mladeničev iz društva, kot produkt posrečene agitacije od stani č. g. vikarja Vodopivca in g. nadučitelja Likarja!

Ali dopisnik res ne ve, da tiči črv razdora v društvu samem in je glavni uzrok temu, grozen smrad ribe pri glavi.

Kakor v liberalnih društvih sploh, tako je hotela tudi tu neka oseba imeti neomejeno oblast nad vsemi člani, ki naj bi se ji brezpogojno pokorili.

Naravno je, da so se uprli mladeniči temu nečuvnemu terorizmu. Niso bili še tako preslepljeni, da bi verjeli vsakemu demagogu, ki se trudi zabiti človeku v glavo, da je cvet prave svobode in napredka: brezpogojno klanjanje tilnika liberalnim kaporjonom.

Čast mladeničem! Pokazali so z iztopom iz društva, da imajo v sebi duha. Postavili so se po robu ljudem, ki so hoteli ravnati z njimi kot z šestletnimi smrkovci.

Najlepši dokaz, da res hrepene po izobrazbi, pa so gotovo podali s tem, da so se kaj po izstopu organizirali v nov pevski zbor, ki prav lepo uspeva.

Tu najdejo razvedrila, tu izobrazbe, katero so prej zaman iskali. Prosti so liberalnih teroristov in med njimi vlada sedaj demokrasko načelo, načelo enakosti. — Čast Vam mladeniči, po začrtani poti naprej. Liberalna trdnjava, katero slavi „Sočič“ dopisnik, naj da izliti iz svojih topov zvonove, da bodo na nje „klenkali“ ob pogrebu svobodomselnega društva, ki se bo vršil morda že v kratkem.

Dopisniku v „Soči“ pa kličemo: na svidenje! Sedaj damo besedo njemu, ako mu ni še upal pogum, naj nadaljuje. Povemo mu, da odkrijemo brez pardona vse gorostastnosti, ki so se vršile v ajševškem društvu in to koj po prvem slučaju, ko stegne še enkrat svoj lažnjivi jezik. — O teh mladeničih naj „Soča“ prav lepo molči in jih pusti pri miru. Hvaležna naj jim bo, da so tako potrpežljivi in ne obelodanijo vseh prevvar, ki so jih doživeli v liberalnem društvu. — Skrajno nesramnost kaže s tem, da tako grdo napada mladeniče edino iz razloga, ker so hoteli uvesti red v liberalno društvo.

Mladeniči! Zapomnite si, da Vas je „Soča“ zasramovala in Vas pitala z raznimi pridevki. Pustila Vas je na cedilu v času, ko ste bili največ potrebni pomoči in edino radi tega, ker niste plesali po taktu, kakor Vam je žvižgal eden njenih priganjačev. Zavedno ajševiško ljudstvo je na Vaši strani in na to smete biti ponosni. Nikar se ne ozirajte na neumno pisačenje „Sočinega“ dopisnika. Bodite prepričani, da bo moral obmolkniti, kajti pravica je na Vaši strani. Zaslombo imate pri ljudstvu, a med njim tudi zagovornike. Ti bodo krepko in neustrašeno branili Vašo taktno postopanje.

Politični pregled.

Državni zbor.

Poslanska zbornica je v soboto z 282 proti 139 glasom priznala nujnost predloga posl. Silberer-ja, da se takoj reši pooblastilni zakon ter je potem v vseh čitanjih vsprejela pooblastilno predlogo.

Potem je zbornica rešila več manjših zakonskih načrtov, med temi melijoracijski zakon. Izvolila je odsek 52 članov, ki bo razpravljala vladno predlogo glede socialnega zavarovanja. Odseku je bila ta predloga izročena brez prvega čitanja. Predsednik je na to yočil poslancem božične praznike in novo leto ter zaključil sejo.

Koalicijsko ministerstvo.

Včeraj so bili povabljeni voditelji vseh večjih strank k ministerskemu predsedniku baronu Bienertu, da se z njimi pogajajo o sestavi koalicijskega ministerstva, ki mora biti sestavljeno vsled ce-

prih. leta. Govori se, da bode predsednik novemu ministerstvu vitez Bilinski.

Kranjski dež. zbor

bo baje sklican 7. januarja ter bo zboroval do 18. istega meseca.

Sklicanje češkega deželnega zbora.

Vlada nameraza meseca januarja sklicati češki deželni zbor na 14 dni.

Ožja deželnozborna volitev v Ljubljani.

Pri ožji deželnozborni volitvi v splošni kuriji v Ljubljani, ki se je vršila 19. t. m., je bil izvoljen kandidat napredne stranke Josip Turk, ki je dobil 1832 glasov, dočim je njegov protikandidat soc. demokrat Elbin Kristan dobil 1364 glasov.

Teritorialne kompenzacije.

„Voss. Zeitung“ poroča iz Petrograda, da se je Avstro-Ogrska izjavila pripravno odškodovati Srbijo teritorialno ob Drini, Črnogoro pa v Hercegovini.

Zahteve Črnogore.

Črnogorski knez Nikita je nekemu sotrudniku „Dailij Maila“ izjavil sledeče: Črnogora ostane mirna, dokler konferenca ne odloči njene usode. Ako ne dobi Črnogora Špaža in ako Bosna in Hercegovina ne postaneta avtonomni, homo morali pričeti z vojno vzlic mali nadi na vspeh.

Spopad med Srbi in Avstriici.

Iz Belegrada poročajo: Vlada je dobila poročila o spopadu med srbskimi in avstrijskimi mejnimi stražami. Dne 15. decembra je prekoračil neki avstrijski stotnik s petimi možmi mejo pri srbski mejni stražnici Balkan. Drugi dan je prišel zopet s peterimi možmi preko meje, ali se je moral vrniti, ker so srbski vojaki začeli streljati. Stražnica Balkan se nahaja pri Mokri gori, blizu bosanske železniške postaje Vardište. 17. decembra je patroliral 50 mož brječ avstrijski oddelek ob Dvini v bližini srbskega mesteca Ljubovinja in začel streljati na srbsko stražnico Doljaca, pri čemer je bil lahko ranjen srbski mejni stražar Milan Kuzmanović, ki je takoj začel streljati, na kar se je avstrijski oddelek umaknil. O vseh teh slučajih je srbska vlada obvestila zastopnike veselil.

Darovi.

Za „Šolski Dom“:

Županstvo v Bovcu 25 K; društvo „Elinost“ v Ajdovščini na saldo ustanovnine 20 K; Marijana Terkuč, notarjeva v Kanalu 24 K; dr. Ferdinand Terkuč, c. kr. notar v Kanalu 48 K in za božičnico 8 K. Srčna hvala!

Za Božičnico v „Šol. Domu“:

G.a Jakončič 10 K; g.a Rojčič Nina 5 K; grof Alfred Coronini 20 K; dr. B. Pikel 10 K; g.a Hrovatin Antonija 5 K; Hrovatin Josip 5 K; mons. Pavletič Josip 5 K; prof. Cleri 2 K.

Novice.

Radi božičnih praznikov izide prihodnja št. „Gorice“ šele v torek prihodnji teden. Kot odškodnino dobe naročniki „Gorice“ prih. št. „Prim. Lista“.

Premeščanje koperskega učiteljskega. Starikava teta „Elinost“ ne zamudi prilike, da se obregne ob nas ali naše poslance. Zadnjič je prinesla dopis, da je vatanovitev italijanskega učiteljskega v Gradiški dognana stvar, dočim da je slovensko učiteljske še povsem negotova stvar; potem hvali farlanska poslanca dr. Bagatto in Faidutti in vpraša — seveda — ali poslanca Fon in dr. Gregorič nič ne delata ali pa morda nimata vpliva pri vladi. Na te opazke se nam ne zdi vredno, da odgovorimo; toda pribijemo ta-le dejstva, da osvetlimo hujskajoče namene „Elinosti“:

Za slovensko učiteljske je postavljenih v državnem proračunu lani 4000 K, letos drugih 4000 K in poleg tega še 12.000 K; za italijansko učiteljske lani nič, letos pa celih 3000 K! Za slovensko učiteljske toraj skupno 20.000 K, za italijansko 3000 K. Iz tega je razvidno, kdo

je bližji svojemu cilju. „Elinost“ bo pa morda trdila, da se s 3000 K ustanovi učiteljske?!

„Božičnica“ v „Šol. in Malem Domu“ se bode vršila, kakor navadno, v sredo. Med revnejše otroke se bodo razdelila darila, ki bodo obstajala v obutvi, obleki, knjižicah, šolskih potrebščinah, v pecivu itd. Ker je v zavodih „Šol. in Malega Doma“ mnogo otrok revnih staršev, ki njih otročiči krvavo potrebujejo obleke in obutve za zimo, prosimo rodoljube v mestu in na deželi, naj prispevajo s kakoršnimkoli darom, da se kotlikor mogoče obdari mnogo revnih otročičem s potrebno obleko za zimo. Potreba je velika, darov malo. Saj kar darujejo, bo le slovenstvu v Gorici v korist. Skrbimo, da se nam mladina ne od-tuji, da jo nam Lahi ne ugrabijo in da Lahi ne oslepe slov. stariše z obilnimi darovi, s katerimi obdarjajo oni otroke v laških šolah.

Veselica „Slovenskega sirotišča“ v proslavo 60-letnice cesarjeve, ki je bila v nedeljo, se je prav dobro obnesla. Dvorana pri „Jelenu“ je bila polna. Zelo je ugajal prizor s petjem: „Zapuščena sirotica“, ki jo je predstavljala petletna deklica Zorkica Birsca. Tudi igra: „Pri gospodi“ se je prav dobro obnesla. Gospodične igralke: Pavla Černigoj, Berta Škrjanec, Alojzija Medvedšek, Petrina Pahor in Marica Podgornik so žele obilo pahvale. Domačo skladbo: „Tuji pevec“ je proizvajal g. L. Lukežič. Spremljal ga je na harmoniju pred. g. Kokošar, ki je tudi petje vodil, za kar mu je bilo zbrano občinstvo zelo hvaležno. Prvo pesem: „K šestdesetletnici cesarjevi“ je pevski zbor ponovil. Občinstvo je zahtevalo še pri drugih točkah ponovitve, a se ni moglo ustreči, ker je bil program obširen in bil bila veselica trajala predolgo. Pesem: „Ob šestdesetletnici cesarjevi“ je predaval deček Guido Pahor, pesem: „Bog za vse skrbi“ pa dekletce Anica Besednjak. Slavnostni govor je imel č. g. dr. A. Pavlica, čegar glavne misli objavi prihodnji „Primorski list“. Nastop g. E. Klavžar je v deklamaciji pesmi „Graničar“, je napravil na občinstvo globok vtis. Dvorana, ki je bila dovoljena brezplačno, za kar je društvo „Slovensko sirotišče“ vodstvu hotela zelo hvaležno, je bila ukusno opravljena. Na odru je bil postavljen kip cesarjev. Pred odrom ste bili postavljeni zastavi „Slov. katol. delavskega društva“ in društva „Skalnica“ in sicer prav primerno, ker ste ti dve društvi veliko storili za „Slov. sirotišče“. Mej občinstvom smo opazili odlične osebe: Dvornega svetovalca grofa Henrika Attems-a, vodjo Pirjevca, predsednika veteranskega društva Jacobi-ja z velec. soprogo, svetnika Vodopivca, nadzornika Finđer-ja z velec. soprogo, g. c. kr. pošt. nadkont. in župana Farlani-ja in dr. Visokorodni gospod Andrej baron Winkler, ki se ni mogel udeležiti, je poslal društvu svoj prispevek. Tudi v gmotnem oziru se je veselica dobro obnesla. Dohodkov je bilo 300 K 40 v. Dekletci Anica Besednjak in Pavla Podgornik ste nabrale za sirotišče mej občinstvom 38 kron 38 v. Za veselico ste požrtovalno sodelovali gospici Gabrijela Abram in Podgornik, katerima je z vspehom trud obilo poplačan. To velja tudi o drugih rodoljubnih osebah, ki so sodelovale.

Društvo „Slovensko sirotišče“ je odposlalo kabinetni pisarni Njega Veličanstva cesarja sledečo brzojavko: Praznovaje šestdesetletnico slavnega vladanja Njega Veličanstva pošilja društvo „Slov. sirotišče“ iskrene čestitke in izraze neomejene udanosti. Prošt Faidutti in Andrej Gabrjšček z vernima tovaršima dr. Bagatto in Štrekljem sta bila pretekli teden pri ministerskem predsedniku baronu Bixerthu ter zahtevale, naj se razpusti deželni zbor goriški, da bo mogoče izvoliti postaven deželni odbor. češ. da sedanii ia

nepostaven. Minister jih je zavrnil na namestnika v Trstu, ki jima more pripomoči, da pride eden prej do glavarjevega sedeža, drugi do svetlih kronic odborniške plače. Drugim ljudem se bo to smešno zdelo; a kdor je pohlepen po časti in masti, vé, kaj se pravi la čnemu biti!

Slovenski skladatelj dr. Benjamin Ipavc umrl. — V Gradcu je umrl eden najprijubnejših slovenskih skladateljev, brat nedavno umrlega dr. Gustava Ipavica, dr. Benjamin Ipavc.

Slava njegovemu spominu!

Osebnost. — Gosp. Julij Nardin, profesor na mesni realki v Idriji, je definitivno nastavljen istotam.

Dva laška rogovileža pred okrožnim sodiščem. — Svoj čas smo poročali, da so bili napadeni za goriškim gradom neki vrtojbenski kolesarji od par goriških Lahov. To je bilo za časa znane kolesarske slavnosti. Vrtojbčani so napadalce poznali in tudi ovadili sodnji znanega laškega kričača in cvetličarja Gorjana in nekega študenta Bonnesa. V četrtek sta stala pred okrožnim sodiščem Gorjan in Bonnes. Gorjan je tajil, da bi kričal „Abbasso i sciavi“. Bonnes je bil tudi obtožen, da je nekemu Vrtojbčanu potrgal ovratnico, kar je pa neki Berginc zanikal in rekel, da je to storil on. Razprava je trajala celi dan. Laški kričač Gorjan je bil obsojen v 10-dnevni zapor in povrnitev stroškov. Bonnes je bil oproščen od obtožbe ko se je dognalo, da ni on potrgal ovratnice nekemu Vrtojbčanu. — Ta Gorjan je znan kot hud sovražnik Slovencev. Če je kaka demonstracija proti Slovencem, je ta človek gotovo zraven. Policija je imela s tem človekom uže večkrat opraviti. Par takih rogoviležev zadostuje, da napravijo kako provokacijo. Zaradi teh morajo marsikatero požreti tudi mirni in pošteni Lah. Policija naj si take ljudi dobro zapomne.

O mons. Zanettiju, stolnem proštu v Pulju, o katerem so časopisi poročali, da je pobegnil ne ve se kam, se sedaj poroča od verodostojne strani, kaj je nagnilo prošta Zanettija, da se je odpovedal svoji župniji in kanoništvu. Prošt Zanetti se nahaja sedaj na Dunaju, kamor se je šel zdraviti. Opešali so mu živci, vsled naporne katoliške organizacije, kateri je bil on voditelj. Ustanovil je v Pulju posojilnico, tiskarno, izobraževalno društvo z lastno hišo z več sobami, konsumno društvo. Vse to pa je osnoval prelahkomiseljno, mnogim je preveč zaupal in mnogi so njegove dobrote izrabljali. Na gospodarstvo pri teh napravah ni obračal zadostne pozornosti. Posebno z napravami tiskarne in z zidanjem hiše za kat. izobr. društvo se je prenaglil. Uničila ga je pa njegova posojilnica in konsumno društvo. Dovoljeval je posojila brez zadostne garancije. Se ni torej čuditi, da je moral takemu gospodarstvu slediti polom. Več lastnega premoženja je zastavil, da bi vsaj začasno rešil svoje naprave, a zagazil je uže pregloboko v dolgove. Pomoči od nikoder. Postal je zmeden in v tem položaju je zapustil Pulj. O kaki defraudaciji ne sme biti govora. Hotel je drugim dobro, a je pri tem sebe pahnil v nesrečo.

Javno predavanje priredi izobraževalno društvo Soča pri Sv. Luciji v salonu gostilne Vuga dne 27. t. m. koj po večernicah. K obilni vdeležbi vabi najvljudnejše — odbor.

Umrla je dne 18. grudnia v tržaški bolnišnici mlada mati, gospa Rožina Milič iz Repniča-Zagradec, rojena Žrokelj iz Gorenje Branice. Otrok živi. Žalostnemu soprogu in uglednima družinama naše odkritosrečno sožalje!

V dopisu iz Št. Andreža, katerega smo priobčili v zadnji št. „Gorice“, bi moralo stati, da piše „Soča“, da je tamošnji g. župnik obljubil cerkvenim pevcem 60 K in ne 60 gld., kakor je bilo tiskano v dopisu pomotoma. Obenem se nam poroča, da se je v dvorani g. Petra Lutmana vršil pred 14 dnevi Miklavžev večer, ki je privabil mnogo štandrežskega ljudstva starišev in otrok

Otroci so bili vsi obdarovani. Po občini so se nabirali prostovoljni doneski za darove revnim otrokom. Tudi županstvo je prispevalo z lepim zneskom.

Štirje regnikoli aretirani, trije pobegnili čez mejo. — V Sovodnjah se nahaja uže par let neka družina iz Italije po imenu Tonarini, ki plete iz debelega ljubovja koše za sadje. Ta družina ima vedno po 8—10 delavcev tudi iz Italije in sicer iz Toškane. Do sedaj je ta družina živela za-se, delali in pletli so cele noči, ob nedeljah so tuji delali. Brigali se niso ne za cerkev, ne za šolo, čeravno imajo šoli dorasle otroke. Živel so zase, le tu pa tam se jih je videlo ob nedeljah kolovratiti po občini. — Na cesarjev jubilej so se podali v krčmo g. Roka Devetak, ki se nahaja ob uhođu občine Sovodnje ter tam pili in peli po svoje. V krčmi je bilo tudi več domačinov, ki so peli in pili. Regnikoli so tako pili, da so pozabili, da se nahajajo v Avstriji in posebno pa še, ko se je ravno ta dan obhajal cesarski jubilej. Ne ve se kako in zakaj, so začeli peti Garibaldijevo himno in upiti baje tudi „Viva Garibaldi“, „Viva Italia“ itd. Domačini so o tem molčali takrat. To pa je prišlo do ušes orožnikov, ki so začeli stvar preiskati. Konec preiskave je bil, da so minuli petek aretirali v Sovodnjah gospodarja regnikola in še tri njegove delavce tudi regnikole. Pripeljali so jih v goriške zapore. Drugi trije ali štirje delavci regnikoli so jo, videč to, po-brisali iz Sovodenj preko meje v blaženo deželo Italijo.

— Aretirani cigani. — Te dni sta bila v Dornbergu aretirana cigana 26-letni Ivan Hudorovič in pa 27-letni Anton Levakovič. Aretirali so ju zaradi tega, ker sta ukradla več konjev. Ko so ju privedli v goriške zapore, je Levakovič izjavil, da se ne imenuje Levakovič, marveč da je brat Hudoroviča in da se imenuje Mihael.

— Ženska scena na ulici. — Včeraj zjutraj je šla po Nauski ulici baronica Egenija Kockanowsky, tujka stanujoča v hotelu „Post“. Srečala jo je neka Terezija Vuga iz Solkana, o kateri se govori, da ni prav pri čisti pameti. Baronica Kockanowsky je šla svojo pot po trotoarju. Terezija Vuga tudi, ena drugi pa se nista hotela izogniti. Terezija Vuga prime „boa“ baronice in ga raztrže. Baronica je reagirala na tako obnašanje, kar je Terezijo še bolj razkačilo. Pograbi za klobuk baronice, ga ji strže z glave in začne še obleko baronice trgati. Nabralo se je okoli mnogo ljudstva. Baronica je bila vsa zbegana. Konečno so redarji Terezijo Vuga aretirali.

— Ogenj — je baknil v nedeljo zvečer na Solkanski cesti in sicer v hiši nekega Mascalcin. Nevarnost je bila, da se ogenj razširi tudi na sosedne hiše. Hitro so bili poklicani mestni ognjegasci, ki so po velikem trudu ogenj omejili in pogasili. Škoda je precejšnja, pa je krita z zavarovanjem.

— Samomor. — V Gradišču ob Soči se je s samokresom ustrelil 72 letni Nikolaj Casini, podžupan, veleposestnik, in lekarničar. V smrt so ga gnale baje nesrečne družinske razmere.

— Regnikola — so te dni aretirali v Červinjanu in sicer nekega Frana Buldrina. Razžalil je javno našega cesarja.

— Veselica v Podgori. Prihodnjo nedeljo t. j. dne 27. t. m. priredi telovadni odsek kat. slov. izobraž. društva v Podgori veliko veselico ob 3. uri in pol popoldne v veliki dvorani g. Štefana Breganta tik železniškega nasipa. Vpored: 1. Volarič: „Ti osrečiti jo hoti“, moški zbor; 2. Nastop telovadcev; 3. Zmajski: „Domorodkinji“, deklamacija; 4. Veseloigra v 3 dejanjih „Čevljar“; 5. „Stara mati“, deklamacija; 6. Volarič: „Slovan na dan“, mešan zbor; 7. Komični prizor: „Simplicij Žolna“; 8. S. Gregorič: „Kmetki hiši“, deklamacija. — Med posameznimi točkami svira tamburaški zbor oziroma pojo pevski zbori dveh društev Prostovolni darovi sa

hvalešno sprejmejo. — K obilni udeležbi uljudno vabi ODBOR.

— Vabilo k „Božičnici“, katero priredi dekliška šola „Elizabetišče“ v Tomaju dne 26. in 28. decembra 1908 in dne 1. januarja 1909 v šolskih prostorih. Vspored: 1. „Božična pesem“; 2. „Pozdrav“, govori Anica Cigoj; 3. „Zadoni struna jasna“; 4. „Biseri in cekini“, dramska slika v enem dejanju; 5. „Cesar-ska pesem“; 6. „Kmetica pri fotografu“, komičen prizor; 7. „Slovenka sem“, pesem; 8. „Božične in novoletne“, deklamacije; 9. „Božična pesem“; 10. „Sv. Francišek, začetnik jaslic“, božični prizor; 11. „Božična pesem“; 12. Žive slike z deklamacijo: a) jaslice z angelji, b) otroci pri jaslicah; 13. Po dovršenem vsporedu sledi živjo srečkanje z raznimi dobitki. Srečke po 10 vin. — Začetek ob 3. uri pop. Vstopnina 40 h, sedež I. vrste 1 K, II. vrste 60 v. Preplačila se hvalešno sprejemajo za novo stavbo jubilejne gospodinjske šole v „Elizabetišču“. K obilni udeležbi uljudno vabi „Elizabetišče“.

— Beg aretovancev iz zapora skozi streho. — Na čuden a drzen način so poskušali pobegniti iz tržaških zaporov v ulici Tigor kaznjenci in sicer šest po številu v noči od sobote na nedeljo zjutraj. V neki jetniški sobi v tretjem nadstropju je bilo zaprtih šest kaznjencev. Jetniški čuvaj je zapazil, da je nenavadno tiho v omenjeni sobi. Pogledal je skozi okence in videl, da v sobi ni nobenega kaznjencev. Koj je obvestil jetniško nadzorstvo in le to je brž blokiralo celo jetniško poslopje ter obenem poklicalo na pomoč več redarjev. Stražniki so se podali v omenjeno sobo ter na svoje presenečenje videli veliko luknjo v strehi, skozi katero so kaznjenci pobegnili. Več redarjev se je podalo na streho. Nskrat je neki redar zapazil za dimnikom neke hiše osebo, ki se skriva za dimnik. Koj je naznanil to s klicem ostalim redarjem, da bi mu prišli na pomoč. Začelo se je lovljenje po strehah in skakanje z ene na drugo. Nskrat so redarji zagledali še tri druge begance, ki so kot divji tekali po strehah, redarji z revolverji pa za njimi. Bili so oboji večkrat v veliki nevrotosti, da bi ne emknili na ulice, kakih 20 metrov globoko. Nek redar sprči revolver in štiri begunci so se vsi izmučeni ustavili, katere so redarji na strehah povezali in odvedli v zapr. Lov na ostala dva begunca re je pa nadaljeval, dokler niso redarji tudi ta dva dobili. Enega so našli na neki strehi za nekim dimnikom ekritega, drugi pa je skočil z neke hiše na tla, kjer so ga pa redarji koj prijeli. — Takega lova po strehah tržaški redarji gotovo niso še doživeli.

Kinematograf v dvorani „CENTRAL“

Veliki električni BIOSKOP

Internacionalno gledišče, živih, govorečih, pojočih in igrajočih podob. Umetniško in tehnično vodstvo: Arhitekt A. Tscherno.

VSPORED:

I. Godba; Pariški vrti, (interesantne naravne slike); Dijak kot „babi“, (humoristične serije); Plesoči in žvižgajoči zamorec, (komična slika s petjem); Carbonarji v času italijanske revolucije, (velika dramatična igra v 20 oddelkih); Nobeden noče pričati, (komična predstava za smejeti). II. Godba; Živeče karikature, (komične čarobne slike); Potrto sree, (velika presredujoča igra iz navadnega življenja v 30 napornih slikah); Bela obleka, (komična predstava v 15 oddelkih); Tat z štirimi nogami, (jako komične slike za smejeti).

Predstave ob delavnikih 3 velike predstave ob 5, 1/2, 7, in 8. uri zvečer. Ob nedeljah in praznikih prva predstava ob 10¹/₂ in popoldne ob 2, 3, 4, 5, 6, 7 in 8 zvečer.

Fani Drašček,
zaloga švalnh strojev
Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja stroje tudi na teden-ske ali mesečne oboroke.

Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Izvrstno pecivo

priporoča spoštovanim meščanom in okoličanom pekovski mojster

JAKOB BRATUŠ

v Gorici Šolska ulica št. 6.

V zalogi ima in prodaja moko prve vrste Majdičevega mlina.

Cerkvena mizarska dela
v rimskem in gotičkem slogu
izdeluje

M. Černigoj-Gorica.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne izkaze sočustvovanja o priliki smrti našega preljubljenega soproga, očeta, tasta, deda, brata in svaka, gospoda

Andr. Kocjančiča

izrekamo tem potom presrečno zahvalo. Posebno se pa zahvalujemo najiskrenejše vsem onim, ki so vzlic neugodnemu vremenu spremili ranjkega k zadnjemu počitku.

Zahvaljujemo se slav. deželnemu odboru, slav. županstvu v Podgori, slav. c. kr. okrajnemu šolskemu svetu in slav. cestnemu odboru za vence in udeležbo pri pogrebu. Nadalje se zahvaljujemo bralnemu in pevskemu društvu „Podgora“ v Podgori za ginljivi nagrobni in „Miserere“; zahvaljujemo se vsem onim, ki so s svojim sočustvovanjem manjšali nam bol v teh bridkih dneh.

Radi preštevilnih pismenih izrazov sočutja, ki so nam došli, ni nam mogoče posebej zahvaliti se, radi tega dovoljujemo si na tem mestu izreči najiskrenejšo zahvalo. Bog naj Vam stotero poplača.

V Podgori, dne 21. decembra 1908.

ZALUJOČI OSTALI.

Prodajalci najdejo kupce,

kakor tudi vdeležbo pri kupcijah ali zemljiški vsake vrste v mestu in na deželi na najhitreji in na najdiskretni način. Obrnejo naj se za vplivo in edino le na »Administracijo« I. uprave zemljišč (Administration der »L. Realitätenverwaltung«) Dunaj VIII. Albergg. 30.

To podjetje je prvo te vrste, je strogo reelno, kulantno in strokovno. Našega zastopnika na Dunaju, kakor tudi na deželi obiščete tvrdko ne da bi vas kaj stalo, da se z njim pogovoriti. Na stotine kupcev je že zabilježeno.

V Brdih

se proda lepo posestvo, ugodno za dveh ali treh kmetov. — V najem pa se od-daste dve lepi stanovanji s prijetnim vrtom (jako ugodne za penzioniste).

Natančneje pove g. Anton Prin-čič v Biljani

Zeda-Stear n sveče

odgovarjajo največjim zahtevam.

One dajeje lepe svetlo uč. Ne zariave in se tudi ne cede. Stenji ne tije več, ko se jih ugasne. Izdelovanje teh sveč se vrši pod vednim nad-zorstvom jednega kemika

Georg Schicht A.-G.

Aussig a/d Elbe.

Stavbena Ivrčka

Znidarčič & Stepančič
Gorica

Tržaška ulica številka 29.
se priporoča sl. občinstvu in drugim korporacijam za izdelovanje vsakovrstnih stavbenih del.

Prevzema nadzorstvo in izdelovanje načrtov ter statičnih računov.

Za obila naročila se toplotno priporočata

Znidarčič & Stepančič.

Ura z verižico

samo za 2 K

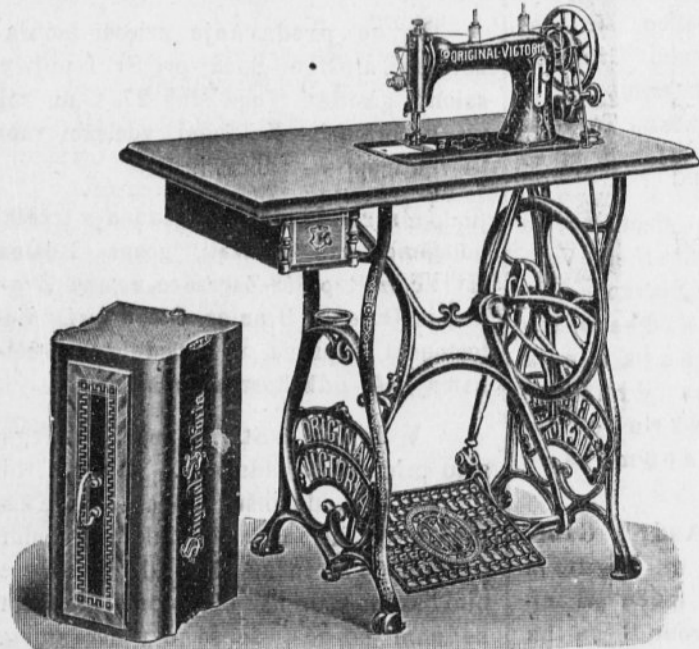
Radi velikega nakupa ur pošilja sleziška eks-potna hiša 1 pozlačeno, 36 ur idočo ankers z lepo verižico, samo za 2 K, in se za isto 3 leta j. meči pošilja tudi ako se naroči 3 ure za 5 K, za 5 ur 9 K po poštnem povzetju

Preuss Schlesische Exporthaus
A. Gelb, Krakau 366

NB. Komur ura ne ugaaja, se denar vrne

CENJ. DAME IN GOSPODJE — POZOR!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, pa ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original-Viktoria stroji delajo še po 10 letni uporabi brezšumno.

Original-Viktoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original-Viktoria stroji so najpripravnější za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrčka stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najboljši izdelek vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Viktoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki,

Kerševani & Čuk — Gorica Stolni trg (Piaa Duomo) št. 9.